

Latvijas Satversmes nākamie 100 gadi

1918. gada 18. novembrī tika proklamēta Latvijas Republika. Tā tika pasludināta par neatkarīgu un brīvu, demokrātisku, parlamentāru republiku. Latvijas valsts tika izveidota, apvienojot latviešu apdzīvotās vēsturiskās zemes un balstoties uz latviešu nācijas izteikto negrozāmo valstsgribu.

Ceļš no valsts dibināšanas līdz Satversmes sastādīšanai nebija viegls – bija jāizcīna Brīvības cīņas, jāsakārto iekšpolitiskie jautājumi un jāatrisina jaunās valsts ārpolitiskās problēmas... Tik daudzi jautājumi jaunajai valstij bija jārisina! Un Latvijai tas izdevās.

Viens no veiksmīgākajiem Latvijas pirmās republikas pastāvēšanas laikā pieņemtajiem dokumentiem bija mūsu valsts Satversme, kas tika pieņemta 1922. gada 15. februārī, bet stājās spēkā 1922. gada 7. novembrī. Satversme ir Latvijas Republikas pamatlikums. Tā ir uzskatāma par īso konstitūciju: Satversme sastāv no astoņām nodaļām un 166 pantiem. Salīdzinājumā ar citu valstu konstitūcijām mūsu Satversme ir neliela, taču tās saturs ir īsts mūsu valsts kodols. Ir jābūt prasmīgam valstsvīram, lai apkopotu un izteiktu svarīgākos valsts jautājumus tik lakoniskā formā. Satversmes sapulcei tas izdevās! Latvijas Satversme ir pierādījusi sevi kā pārdomātu un stabilu vērtību, jo tā gandrīz bez jebkādam izmaiņām ir pārdzīvojusi Otro pasaules karu, despotisko PSRS varu un noteikti varam būt droši, ka labos, demokrātiskos apstākļos tā pastāvēs vēl tikpat ilgu laiku.

Es domāju, ka nākamajos 100 gados Latvijas Satversme pastāvēs savā pašreizējā veidolā un būtiski netiks mainīta. Iespējams, to papildinās vēl ar kādu precizējošu pantu vai pievienos vēl vienu nodaļu, jo mēs dzīvojam modernajā pasaulē, kad strauji attīstās tehnoloģijas. Šajā gadsimtā rodas daudz izgudrojumu, kuri maina pasauli, piemēram – tiek radītas programmatūras un “mašīnas” ar intelektu. Mūsdienās jau ir radīts viens robots – „Sofija”, kas var atbildēt uz jautājumiem, spēj patstāvīgi runāt un domāt, tomēr pagaidām tas ir atkarīgs no cilvēkiem. Robotam ir nepieciešama enerģija, ar kuru to nodrošina cilvēki, jo tas nepārvietojas patstāvīgi. Iespējams, nākotnē mēs izgudrosim tādu robotu, kas nebūs atkarīgs no cilvēkiem un spēs patstāvīgi eksistēt un domāt. Tad roboti izplatīsies katrā valstī. Noteikti arī Latvijā tie dzīvos līdzās cilvēkiem. Tie strādās kopā ar cilvēkiem, palīdzēs atvieglot ikdienu... Ļoti iespējams, ka tad radīsies nepieciešamība Latvijas Republikas Satversmē iekļaut jaunu nodaļu par robotu tiesībām un noteikumus par to saskarsmi ar cilvēkiem. Iespējams, robotiem būs līdzīgas tiesības kā cilvēkiem. Bet varbūt tieši otrādi – būs nepieciešams īpaši izcelt cilvēku tiesības, lai cilvēki neizzustu kā rase...

Tādas, manuprāt, būs galvenās izmaiņas, kas skars Latvijas Satversmi nākamajos 100 gados...

Daugavpils 9. vidusskolas skolnieks Julians Daškevičs.